

BTTR222117BA Történeti segédtudományok

2022/2023-I.

Dr. Takács Levente

Hétfő 8.00-9.50. Főépület 407/E.

Az óra menete

- 1) Bevezetés
(Olvasmány: <https://mek.oszk.hu/02100/02185/html/1294.html>)
- 2) Epigráfia
(Olvasmány: Res gestae divi Augusti)
- 3) Filológia
(Olvasmány: <http://www2.szepmuveszeti.hu/hyperion/lexikon.php?id=218>)
- 4) Az ókori történetírás 1.
(Olvasmány: Török László: Fiktív valóság – tényleges valóság:
http://okorportal.hu/wp-content/uploads/2018/02/2017_4_torok.pdf)
- 5) Az ókori történetírás 2.
(Olvasmány: Livius 39.1-19.)
- 6) Kronológia 1. (ZH1)
(<http://mek.niif.hu/04700/04744/html/naptarirendszerek0004.html>)
- 7) Kronológia 2.
(Olvasmány: Szentpéteri Imre: Chronologia,
<https://mek.oszk.hu/05400/05442/pdf/chronologia.pdf>)
- 8) Numizmatika
(Olvasmány: Bertényi Iván (szerk.): A történelem segédtudományai. Pénztörténet fejezet.)
- 9) Diplomatika
(Olvasmány: Solymosi László: http://acta.bibl.u-szeged.hu/40481/1/aetas_1991_003_004_014-039.pdf)
- 10) Heraldika
(Olvasmány: <https://www.debrecen.hu/hu/debreceni/jelkepek/a-varos-cimere>)
- 11) ZH2
- 12) Ellenőrzés, értékelés.

Értékelés: a zárthelyi dolgozatok (25 + 25 pont) és az órai munka (10 pont) alapján.

ZH1 anyaga:

Bertényi: A történelem segédtudományai (*Epigráfia, Filológia* c. fejezetek);

Havas – Tegye: Bevezetés az ókortudományba I. (*A szövegkritika, Latin epigráfia* c. fejezetek)

Hegy W. György – Németh György: Görög – római történelem. Budapest, Osiris, 2011.
(Történetírók c. fejezet)

+ diáorok, olvasmányok és órán elhangzottak

ZH2 anyaga:

Bertényi: A történelem segédtudományai (*Oklevéltan, Pénztörténet, Címertan* c. fejezetek);

Havas L. (szerk.): Bevezetés az ókortudományba III. (*Római kronológia* c. fejezet).

Solymosi László: Árpád-kori okleveleink grafikus szimbólumai. Aetas 1991, 14-39.

http://acta.bibl.u-szeged.hu/40481/1/aetas_1991_003_004_014-039.pdf

+ diáorok, olvasmányok és órán elhangzottak

Kötelező irodalom:

Bertényi Iván (szerk.): A történelem segédtudományai. Budapest, Pannonica – Osiris, 1998. (A *Epigráfia*, *Oklevéltan*, *Filológia*, *Pénztörténet*, *Címertan* c. fejezetek)

Gesztelyi T. - Havas L.: Római kronológia. In: Havas L. (szerk.), Bevezetés az ókortudományba III., Debrecen 1999, 235-272.

Havas L. – Tegyei I. (szerk.): Bevezetés az ókortudományba I. Debrecen, 1996. (A *szövegkritika*, *Latin epigráfia* c. fejezetek)

Hegy W. György – Németh György: Görög – római történelem. Budapest, Osiris, 2011. (Történetírók c. fejezet =
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_gorog_romai_tortenelem/c_h02.html)

Solymosi László: Árpád-kori okleveleink grafikus szimbólumai. Aetas 1991, 14-39.
http://acta.bibl.u-szeged.hu/40481/1/aetas_1991_003_004_014-039.pdf

Szentpéteri Imre: Chronologia, <https://mek.oszk.hu/05400/05442/pdf/chronologia.pdf>

Ajánlott irodalom:

Bedingfeld, H.: *Címertan*. Budapest, Maecenas, 1994.

Bertényi Iván: *Kis magyar címertan*. Budapest, Gondolat, 1983.

Grüll Tibor: Igazság és hazugság a római történetíróknál és az epigráfiai emlékekben. *Ókor* 2017/4, 36-46. http://okorportal.hu/wp-content/uploads/2018/02/2017_4_grull.pdf

Jakó Zsigmond – Radu Manolescu: *A latin írás története*. Bp., Európa, 1987.
(<http://mek.oszk.hu/03200/03226/03226.pdf>)

Hóman Bálint: *Magyar pénztörténet 1000-1325*. Bp., MTA 1916. (reprint: Bp., Maecenas, 1991) (<http://mek.oszk.hu/07100/07139/html/0004/index.html>)

Kozák Dániel: Isteni önéletrajz ... *Ókor* 2015/1, 23-32. http://okorportal.hu/wp-content/uploads/2016/02/2015_1_kozak.pdf

Mohay Gergely: „Isten és egyensúly Hérodotos történetírásában.” *Ókor* 16/2 (2017) 20–24.

Nagy Imre (szerk.): *Anjou kori okmánytár 1-7*. Budapest, Akadémiai, 1878-1920.

Németh György – Kovács Péter: *Bevezetés a görög és római felirattanba*. Budapest, Gondolat, 2011.

Jakó Zsigmond (szerk.): *Erdélyi okmánytár 1-3*. Budapest, Akadémiai, 1997.

Szekeres Csilla: Cicero és a történetírás törvényei. *Ókor* 2016/3, 61-68.

http://okorportal.hu/wp-content/uploads/2018/02/2016_3_szekeres.pdf

Török László: Fiktív valóság – tényleges valóság... *Ókor* 2017/4, 15-25.

http://okorportal.hu/wp-content/uploads/2018/02/2017_4_torok.pdf

West, M.L.: *Szövegkritika és szövegkiadás*. Budapest, Typotex, 1999.